

DZIENNIK KUJAWSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem po świątkach i dniach przerw.

Przedpłać czterocześnie
na „Dziennik Kujawski” wraz z dodatkiem tygodniowym
PIAST, wychodzącym co sobotę, wynosi na pocztach 1.25 m.,
z przynależnością z pocztą do domu 1.65 m.,
miejscu 1.25 m. k., z przynależnością do domu 1.45 m. k.
W Austro-Węgrzech 2 korony, w Król. Pol. 70 kop. kwartalnie.
Pod opaską: (przesyłka raz w tygodniu) w Niemczech 2.00 mk.,
w Austro-Węgrzech 2 korony 40 hal., w Ameryce 1 dolar kwartalnie.
Pojedyncze egzemplarze sprzedaje się po 5 fen.

Za redakcją odpowiedzialny
Roman Wojtkowski w Inowrocławiu.

Rękopisy
nadesłane do redakcji, nie zwracają się, ale się nie zwracają.
Listy nadsyłane należy franko pod adresem:
Redakcja i ekspedycja „Dziennika Kujawskiego”
w Inowrocławiu, ul. Fryderykowska nr. 8.
Cena ogłoszeń: 1) 10 fen. za wiersz poltowy lub jego miejsce;
2) 25 fen. na pierwszej stronie przed tekstem.

nr. 289.

Inowrocław, wtorek 17 grudnia 1901.

Rocznik IX.

Przegląd polityczny.

INOWROCLAW, dnia 17 grudnia 1901.

Sejm pruski zwołany został na dnia 8go stycznia.

Prezes ministrów Körber odbył naradę parlamentarną komisją klubu polskiego i w sprawie więcej stanowczy sposób zagroził rozwiązaniem parlamentu. Jeżeli w ostatnim dekadzie momentem wszystkie wielkie partie nie zjednoczą się — nastąpi niebezpieczeństwo, mówi dr. Körber. Zdaje się pewnem, że cesarz go w jest uciec się do zawieszenia konstytucji; w rozmowie z presem konserwatywnego klubu hr. J. Tarnowski wyraził się: jeżeli ta droga rzeczy nie idzie, musimy iść inną drogą. Tymczasem Körber jednak pośredniczy pomiędzy Niemcami a Czechami, by doprowadzić do porozumienia.

Sejm galicyjski będzie zwołany na dzień 8 grudnia.

Lord Kitchener donosi, że za pomocą przesilenia szeregu blokhausów pomiędzy Brugut i Greylingstad odczytał zupełnie z Burów pochodni Transwal, tak, że po raz pierwszy wojna angielska do wódzów przez Bruce'a, Hamilona, Spensa i Platera, mogą swobodnie operować w tych stronach. W zachodnim Transwalu dr. Mathen rozbija oddział Liebenberga. W północno-wschodnim Transwalu trzymają się jeszcze mandy b. r. Foucheu i Myburga. Na krańcu zachodnim Transwalu rekrut się znaczącej oddział Burów pod komendą Maritza. Operują tam oddziały angielskie Dirana, Grabbego i Ovanegha.

Więcej z innego źródła opiewają, że Kitchener stara się jaknajusilniej o takie pokierowanie operacjami, aby doprowadzić do walecznej bitwy i tak stanowczej jak bitwa pod Paardeberg, w której kapitulował Oronje. W tym celu podbił wielką akcję koncentracyjną ku okręgowi Utrecht, gdzie Botha zebrał znaczne siły pod ręką. Wojskami angielskimi będzie Kitchener dowodził osobiście. Angielskie pisma przewidują wielkie starcie w najbliższym czasie.

Liga słowiańska na Bałkanach niepokoić może i Włochów. Do „Corriere della Sera” donosi, że oś rosyjski wpływ na króla serbskiego i króla bułgarskiego, aby wszelkimi siłami dążyli do utworzenia ligi słowiańskiej na Bałkanach, która działać będzie głównie przeciw Niemcom i zakusom Włochów. Wskazują się Albani. Pierwszym krokiem do zbliżenia się sław słowiańskich ma być przyjazd posłów bułgarskich do Białogrodu, po czym do przyjazdu serbsko-bułgarskiego przystąpi Czarnogóra. O rosyjski zgodził się na przyjazd serbskiej królowej do Petersburga pod tym warunkiem, że Serbia do ligi słowiańskiej przystąpi.

Z Zagrzebia donoszą, że sejm przyjął zaproponowany przez komisję adresową projekt adresu do korony. W toku dyskusji zasłyszeliśmy seny. Poseł Vinkowic zarzucał członkom większości, że na podstawie fałszywych i wyborczych dostali się w zbrodniczych zarach do sejmu. — Prawica domagała się z samostanowieniem, żeby Vinkowic odwołał swoje słowa. Po dłuższej wrzawie i burzliwych scenach, powodu których musiano przerwać posiedzenie, sejm przyjął sejm, żeby Vinkowic cofnął swoje słowa, a gdy ten odmówił, odbrał mu głos.

Prasa zagraniczna zwróciła uwagę na byt japońskiego ministra margrabiego w Petersburgu, a to z powodu, że odbywał

on dłuższe konferencje z ministrami rosyjskimi. Nowe Wremia twierdzi, że nie chodziło tam o zawarcie japońsko-rosyjskiego przymierza, ale o osobiste zaskoczenie się margrabiego z kłopotami polityki rosyjskiej przysyłało się nierównie do wyjaśnienia stosunku Rosji do Japonii. Nowe Wremia określa to wyjaśnienie stosunków japońsko-rosyjskich bliz, pisząc, że Japonia poprzez Rosję w Korei i Mandżurii, na odwrót zaś Rosja Japonię w Chinach środkowych i południowych. Według „Frankf. Ztg.” Ito chce zaciągnąć w Europie na rachunek Japonii większą pożyczkę i starał się wybać w Petersburgu ministrów, czy Rosja byłaby gotową wesprzeć jego starania. Japonia usiłowała już zaciągnąć pożyczkę w Ameryce, lecz bez skutku.

Wybory w krajach południowo-słowiańskich, pozostających pod rządem austriackim, nie zmieniły stosunku lojalnego Słowian i Włoch, jak dotychczas pisał. W Gorycji miał być głosować 10 głosów, Włoch 11, w Istrii stosunek jest gorszy, bo wybrano tam 9 Chorwatów i Słowenów przeciw 21 Włochom. Okoliczność że Istrijcy Słowian utrzymali się przy dotychczasowej liczbie głosów, świadczy o tym, że przy wyborach do parlamentu stracił by jeden mandat.

Kraje te, Istria i Gorycja sąprzeważnie słowiańskie i dzięki tylko niesprawliwemu podziałowi na trzy kurje. Włoch, jako zamożniejsi, utrzymują się przy większości.

Demonstracje akademikow polskich w uniwersytecie berlińskim.

W piątek wieczorem akademicy polscy w uniwersytecie berlińskim urządzili demonstrację przeciw prof. Schlemannowi w podcasz wykładu o kwestji polskiej w XIX wieku. Już na pierwszych prelekcjach zauważono wielu polskich studentów, których liczba wzrosła. W piątek prof. Sch. chciał mówić o powstaniu r. 1830. Jak „Geselliger” pisze, studenci polscy przed rozpoczęciem prelekcji weszli w swar i w szeregu do sali i zajęli pierwsze ławki. A gdy wstąpił profesor, zaczęli hałasować nogami, sykić i śmiać w osem pomagali im także studenci, prawdziwie Polki z Królestwa. Naprawdę decent usiłował rozpocząć prelekcję; hałas zagłuszył jego słowa. Wsparł się więc na katedrze i czekał. Gwizdanie nie ustaje; na domiar niemieckie studenty wnoszą pękielnę hałas. Tęsa to przez 10 minut; decent przysiadł się obrzucił — bezradny. Podnoszą się wreszcie: oho! Polacy prosz! (Polacken raus!) Wstyd dla uniwersyteci! Jeden z Polaków klękał, psia krew! W pierwszych ławach powstają klęki i swary. Powstają niemieckie studenty w ilizbie około 200 i przybierają taką postawę, jak by chcieli wyrzucić Polaków. Ukazuje się przywołany pedel uniwersytecki, Polacy wśród ogromnego hałasu opuszczają salę powoli i prelekcja wreszcie rozpoczyna się przy oklaskach niemieckich studentów.

Tak opisuje to zdarzenie hakatyjczy „Geselliger” i inne organy. „Berliner Tageblatt” dorzuca do tego, co następuje: Już w poprzedni piątek prof. Schlemann na początku prelekcji oznajmił, że otrzymał anonimowy list, w którym żądano go w bardzo ordynarny sposób. O prawdopodobnej przyczynie tej demonstracji polskiej wiadomo także, że prof. Sch. przed kilku tygodniami mówiąc o powstaniu polskim w roku 1830 wspominał o sprzysiężeniu, którego członkowie zobowiązali się przysięgą do politycznego morderstwa. Przysięgę tę nazwał „haniebną” (ruchlor). Wkrótce potem odebrał wyżej wspomniany list, odnoszący się do tego orzeczenia a podpisanego: wierny obywatel państwa niemieckiego.

Pr. f. Sch. sądził, że list nie może pochodzić od Niemca i uzasadnił swój pogląd.

„Berliner Tg.” donosi dalej, że w demonstracji brał udział studenci zarówno polscy jak rosyjscy. Pr. f. Sch. pobył z rosyjskimi nadbałtyckimi prowincji. Według jego obliczenia liczba demonstrantów wynosiła 200. Na następną prelekcję przedsięwzięto środki ostrożności i żaden student, nie zapisany na prelekcję, nie będzie dopuszczony. Gdyby scena się powtórzyła, panowie akademicy którzy — pisze „Berl. Tg.” — tak mało cenią prawa gościnności i swobodę nauki — mają być ukarani dyscyplinarnie lub wydalenia z uniwersytetu. Istnieje i tak już silny prąd celem tam większego obustronnego przepięs dotyczących przyjmowania obojczyków na uniwersytecie.

Wprost śmieszne jest, że „Berl. Tg.” jedynym temem mówi o „gościnności” niemieckiej względem akademikow z zagranicy i o projekcie tem większego utrudnienia tym akademikom przystępu do uniwersytetow niemieckich. Ile owa „gościnność” niemiecka warta, dobrze wiadomo od czasu wydalenia kilkudziesięciu tysięcy Polaków z granic pruskich i nie ustających rugów obojętne poddanych. Wobec tego trzeba bezczelności, na jaką tylko żydowsko hakatyjczy „blatt” może się zdobyć, by śpiewać o „gościnności” niemieckiej!

Dość, że nie ma tak blędnego zajęcia, z którego obłędem antypolskim dotknięci ludzie nie staraliby się zaraz ukuć broń do dalszego prześladowania żywiołu polskiego.

„Täg. Rundschau” pisze bez ogródki, że związek studentow niemieckich urzadzil w najbliższych dniach zebranie, na którym złożony zostanie protest przeciw przyjmowaniu do uniwersytetow niemieckich studentow słowiańskich!

Ruch antyniemiecki w Warszawie.

(Koresp. „Dz. Kuł.)

Warszawa 14 grudnia.

Wiadomo, że świat nasz przemysłowo-handlowy zastanawia się poważnie nad wyparciem towarow niemieckich z granic Królestwa. Rzecz ta napotyka na wielkie trudności, bo nie łatwo dać się nawiązać stosunki z innemi zgranicznymi firmami, którzy w cenie swych towarow i jakości zadowili wymagania ogółu. Niemcy mieli dotąd monopol, tak iż kupcy innych narodowosci nie mogli się prawie owole o konkutowanie z nimi; stąd niejeden kupiec, który zerwał stosunki ze swymi dostawcami z Niemiec, może być w chwilowym kłopotie skąd sprowadzić towar, któryby za taką niemiecką fabrykat. Wszakle wtem o bardzo wielu kupcach, którzy pozycyone zamówione u Niemcow o faceli, podróżując z opóźnioną Bismarka nie może się nad Włq pokazać na oczach i śmiało można powiedzieć, że handel niemiecki ponosi ogromne straty. Warszawa znalazła bardzo skuteczny odwet za dzieła wrzesińskie. A, jak piszę powyżej, w sferach misrodawczych kwestja wyparcia niemieckich wyrobow jest przedmiotem poważnego zastanowienia i nierównie wyda odpowiednie owoce, tem pewniej, że projektowane podwyższenie cel odpycha nasz handel tem więcej od handlu krajiny hakatyjczy.

Ruch antyniemiecki objawia się niemniej w innej dziedzinie. Otóż młodzi się dzisiaj odbyw przedstawienie towarzysstwa niemieckiego w teatrze Letnim z udziałem panny Sandrock, lecz dyrektora teatrów warszawskich odwołała je. Wiadomość tę mogą określić sakul-sowemli wersjami, że przedstawienie to zostało odwołane z rozporządzenia wyższej władzy, która pragnęła uniknąć awantur w teatrze.

Jak mówią, bilety wykupili młodzieńcy i miała przywitać artystow niemieckich koolą muzyką p.

